

Verksamhetsplan för Miljösamverkan Västra Götaland

Verksamhet, organisation och ekonomi 2000

Fastställd av Styrgruppen på sammanträde 2000-02-01

Innehåll

Bakgrund (2)

Mål och arbetssätt (2)

Tidsram (3)

Medverkande och organisation (3)

Översikt (3)

Styrgrupp (4)

Arbetsgrupp och projektledare (4)

Grupper/resurser (4)

Kanslifunktion (4)

Kontaktpersoner (4)

Ekonomi (5)

Budget (5)

Kommentarer (5)

Verksamheten (6)

Delprojekt, översikt (6)

Beskrivning av delprojekten (8)

Information (14)

Inför 2001 (15)

Bilaga

Projektledarens och arbetsgruppens uppgifter

Bakgrund

Miljösamverkan Västra Götaland (fortsättningsvis benämnd Miljösamverkan) startade i juni 1999 mot bakgrund av de goda erfarenheter som vunnits av samverkansprojekt i f.d. Älvsborgs län och med beaktande av det alltmer komplexa miljö- och hälsoskyddsarbete som har att utföras med begränsade resurser.

Även andra miljö- och kemikalieprojekt som bedrivits av bl.a. miljöförvaltningen i Göteborg och av Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) har varit föregångare till och bra exempel för Miljösamverkan Västra Götaland.

Underlag till denna verksamhetsplan är 1999 års verksamhetsplan, en enkät till Miljösamverkans kontaktpersoner under hösten 1999 samt diskussioner som förts i arbets- och styrgrupperna.

Mål och arbetssätt

Miljösamverkan syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet och ska ge stöd både till myndighetsutövning (tillsyn) och till de mer informativa och uppmuntrande insatser som miljö- och hälsoskyddsarbetet också består av.

Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet.

Detta uppnås främst genom följande typer av insatser:

- Ta fram informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor
- Utarbeta handledningar för tillsyn
- Gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Fånga upp och skapa kännedom om olika initiativ som tas runt om i länet på miljökontor, inom Regionen och Länsstyrelsen och hos andra aktörer
- Kurser och seminarier

I huvudsak bör Miljösamverkans insatser vara konkreta, avgränsade och operativt inriktade. Det behöver dock inte utesluta att insatser med inriktning på information och policyfrågor etc. också kan förekomma.

Det är viktigt att betona att Miljösamverkan inte är en myndighet. En del av Miljösamverkans delprojekt kan innefatta stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Men det är endast de medverkande myndigheterna (kommunernas miljönämnder och Länsstyrelsen) som har att svara för myndighetsutövningen. Var och en av dessa väljer själv i vilken omfattning man deltar i de delprojekt som Miljösamverkan arbetar med.

Tidsram

Denna verksamhetsplan gäller till utgången av år 2000. Om Miljösamverkan ska fortsätta därefter avgörs av huvudmännen som bl.a. har att ta ställning till behovet av samverkan, dess omfattning och organisatoriska form.

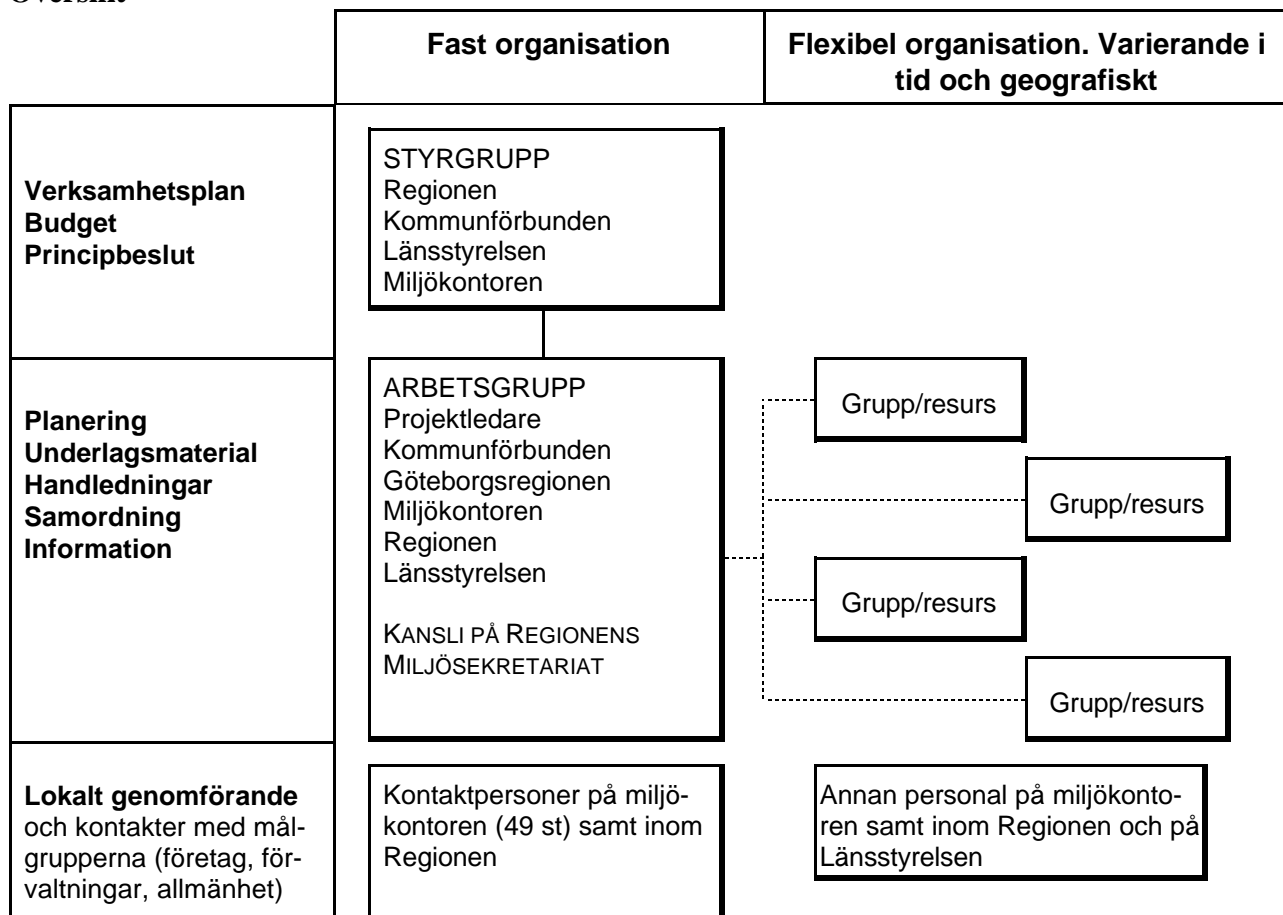
Flera av de frågor som denna verksamhetsplan upptar är dock relativt långsiktiga och det kan finnas behov av insatser även nästa år. I denna verksamhetsplan anges därför under respektive delprojekt huruvida arbetet bör fortsätta efter 2000, och där så är möjligt vad det arbetet kan komma att bestå av.

Några sammanfattande upplysningar om möjlig inriktning av arbetet 2001 ges i ett särskilt avsnitt sist i verksamhetsplanen.

Medverkande och organisation

Miljösamverkan bedrivs i samverkan mellan Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, kommunförbunden i länet¹ och kommunernas miljökontor.

Översikt

¹ Kommunförbundet Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs kommunförbund och Kommunförbundet Skaraborg är representerade i styrgruppen samt medverkar i finansieringen av Miljösamverkan. Under 2000 väntas ny kommunförbundsorganisation träda i kraft i länet, vilket kan medföra ändringar också för Miljösamverkan

Styrgrupp

En styrgrupp svarar för övergripande beslut såsom verksamhetsplan och budget och för återkoppling till respektive huvudman. Beslut i principiellt viktiga frågor, exempelvis policies, tas också i styrgruppen.

I styrgruppen sitter representanter för Miljösamverkans huvudmän d.v.s. Regionen, Länsstyrelsen och de tre kommunförbunden (se föregående fotnot) samt miljökontoren i länet som representeras av tre miljöchefer.

Göteborgsregionens Kommunalförbund är inte representerat i styrgruppen men samarbetar på tjänstemannanivå med Miljösamverkan genom deltagande i arbetsgruppen.

Arbetsgrupp och projektledare

En arbetsgrupp som leds av en särskilt anlitad projektledare sköter det löpande arbetet med att samordna verksamheten. Arbetsgruppen och projektledaren tar bl.a. fram underlagsmaterial, handledningar och informationsmaterial, svarar för tidsmässig planering av olika insatser och för utvärderingar och sammanställningar samt ser till att kontakter och information mellan projektledning och deltagare fungerar.

Se vidare Bilaga om projektledarens och arbetsgruppens uppgifter.

I arbetsgruppen sitter projektledaren samt representanter för Regionens Miljösekretariat (1 person), kommunförbunden i länet (1), Länsstyrelsen (2 personer med ansvarsområde hälsoskydd respektive miljöskydd), Göteborgsregionens Kommunalförbund (1) och länets miljökontor (4 personer, en vardera från de tre gamla länen samt en från Göteborgs miljöförvaltning).

Grupper/resurser

Också tillfälliga projektgrupper och enskilda tjänstemän ute i länet bör medverka med att ta fram underlagsmaterial etc. Detta har markerats som grupp/resurs i schemat ovan. Organisationerna blir därmed flexibla och fler än de som ingår i den fasta arbetsgruppen blir delaktiga i planering och förberedelser.

Kanslifunktion

Västra Götalandsregionens Miljösekretariat svarar för Miljösamverkans kanslifunktion. Hit hör bl.a. att ordna kopiering och utskick, hålla arkiv och handha ekonomin. Att Miljösamverkan kan lägga ut material på Internet räknas också hit.

Kontaktpersoner

På varje miljökontor och i några av Regionens egna verksamheter finns en kontaktperson för Miljösamverkan. Det är på denna, lokala, nivå som insatserna främst når målgrupperna (företag, förvaltningar, allmänhet etc.).

Ute på förvaltningar m.m. kommer även andra än kontaktpersonerna att medverka i genomförandet av de olika delprojekten.

Ekonomi

Budget

Kostnader 2000		kkkr
1	Projektledare. Cirka 1600 h á 335 kr	540
2	Information (layout, tryck m.m.), ersättning till tillfälliga resurser, omkostnader för möten och kurser samt övriga kostnader.	572
	Summa	<u>1112</u>
Finansiering 2000		kkkr
a	Regionens miljönämnd	400
b	Kommunförbundet Göteborgs och Bohus län	100
c	Kommunförbundet Skaraborg	100
d	Älvsborgs Kommunförbund	100
e	Länsstyrelsen	180
f	Överfört från 1999	232
	Summa	<u>1112</u>

Kommentarer

Om det behöver lämnas ersättning till en resurs, t.ex. för att en miljöinspektör i en kommun gör en större insats för Miljösamverkan (ingår i post nr 2 i utgiftssammanställningen) får det från fall till fall bedömas om det kan inrymmas inom denna budget, eller om särskild finansiering måste sökas.

Det ska dock betonas att medverkan som grupp/resurs i de allra flesta fall förväntas ske inom ramen för de medverkandes ordinarie arbete. Deltagande i Miljösamverkan är ju till för ömsesidigt stöd och gemensamt resursutnyttjande. Den som en gång bjuder på lite extra arbetstid får vid andra tillfällen igen detta genom att dra nytta av insatser som andra svarat för.

Denna ersättningsmöjlighet finns ändå medtagen för att betona att det ibland, om någon en längre period behöver lägga en avsevärd del av sin arbetstid på Miljösamverkan, är rimligt att dennes arbetsplats då får viss ersättning för detta.

En annan möjlighet, som kan komma att utnyttjas vid större behov av sådan hjälp, är alltså att söka särskild finansiering för visst delprojekt, vilket också kan aktualiseras om det blir nödvändigt att upphandla expertis som konsulttjänst.

För medverkan i styrgrupp och arbetsgrupp utgår ingen ersättning från Miljösamverkan, här förväntas alla delta inom ramen för sina ordinarie arbetsuppgifter.

Verksamheten

De konkreta uppgifter Miljösamverkan åtagit sig att försöka genomföra benämns delprojekt och redovisas nedan.

Några delprojekt fanns med redan i 1999 års verksamhetsplan, medan andra är nya.

Delprojekt, översikt (se också schema på nästa sida)

Prioritet 1

1. Tillsyn på verkstadsindustrier
2. Inomhusmiljö
3. Spridning av kemiska bekämpningsmedel
4. Tillsynsmetodik
5. Miljöanpassad upphandling
6. Uppföljning PCB-Fria Fogar
7. Hälsoskadligt buller på diskotek m.m.
8. Anmälningsärenden enligt miljöbalken
9. Miljösamverkans fortsättning 2001
- 10.Handledning för kemikalietillsyn

Prioritet 2

- 11 Mall till policy enskilda avlopp
12. Kampanj avvecklingsämne
13. Erfarenhetsåterföring miljöbalken
14. Flamskyddspolicy
15. Uppföljning av vedeldningspolicyn

Övrigt

Projektledaren och arbetsgruppen ska också när det bedöms motiverat och kan hinnas med utan att inkräkta på prioriterade uppgifter göra mindre insatser i andra frågor som aktualiseras av t.ex. kommunerna. Hit kan också vissa uppföljningsinsatser till projekt som tidigare genomförts i länet räknas.

Schemat försöker för respektive delprojekt översiktligt ange vilka slags insatser som är aktuella, när de kan utföras samt kostnader.

Prioritet 1	Typ av insatser		Vår 2000	Höst 2000	2001	Projgrupp o/el samordnare behövs	Kostnader 2000, kkr
	Proj.ledning genomför/planerar	Miljökontor m fl					
1. Tillsyn på verkstadsindustrier	Tillsyn, handledn + kampanj	Tillsynskampanj	P	M	M	JA	25
2. Inomhusmiljö	Info, utbildning	Lokal förankring, ta del av	P,M	P,M	(P,M)	JA (finns)	
3. Spridning av kemiska bekämpningsmedel	Tillsyn, handledn + kampanj	Tillsynskampanj	P,M	P,M	M	JA	25
4. Tillsynsmetodik	Info, utbildning	Ta del av, delta i diskussion	P	P,M	(P,M)		
5. Miljöanpassad upphandling	Utredn, info	Info, lokal förankring	P,M	P,M	P,M	JA (finns)	
6. Uppföljning PCB-Fria Fogar	Tillsyn, kampanj	Tillsynskampanj	P,M	P,M	(P),M	JA (finns)	75
7. Hälsoskadligt buller på diskotek m.m.	Tillsyn, handledn + kampanj	Tillsynskampanj	P	P,M		JA	35
8. Anmälningssärenden enligt miljöbalken	Info, underlag	Använda i handläggningen	P	(P),M			
9. Miljösamverkans fortsättning 2001	Utredn	Synpctr, delta i diskussion	P,M	P,M			
10. Handledning för kemikalietillsyn	Tillsyn, handledn	Använda vid behov	P				

Prioritet 2

11. Mall till policy enskilda avlopp	Utredn, info, underlag	Ta del av, använda (senare)	P	P	P,M	JA	10
12. Kampanj avvecklingsämne	Utredn, info, tillsyn kampanj	Info, tillsyn	P	P	P,M		
13. Erfarenhetsåterföring miljöbalken	Info, utbildning	Ta del av, delta i diskussion		P,M	(P,M)		
14. Flamskyddspolicy	Info	Lokal förankring	P,M	M			5
15. Uppföljning av vedeldningspolicyn	Utredn	Lokal förankring	M	P,M			
S:a kostnader							175

Beskrivning av delprojekten

1. Tillsyn på verkstadsindustrier (Prioritet 1)

Verkstadsindustrier, mindre eller större, finns det flera av i alla kommuner. Vattenvårds-, luftvårds-, kemikalie- och avfallsfrågor är aktuella på praktiskt taget samtliga verkstadsindustrier. Intresset för stöd till tillsynen av dessa verksamheter är stort bland länets miljökontor. Länsstyrelsen har också tillsyn över ett antal större verkstadsindustrier.

Uppgiften är här att sätta samman en tillsynsvägledning. En samordnad tillsynskampanj bör sedan genomföras för dem som så önskar. Med en samordnad kampanj ökar förutsättningarna för erfarenhetsutbyte mellan miljökontoren, och det blir också möjligt att göra en utvärdering av handledningen och bedöma vad som kan behöva förbättras, samt att bedöma det framtida tillsynsbehovet på dessa verksamheter.

Tidsplan: Handledningen tas fram mars - september. Tillsynskampanj bedrivs oktober 2000 oktober t.o.m. mars 2001.

Resursbehov och kostnader: På Länsstyrelsen finns redan en branschgrupp för verkstadsindustri. En särskild projektgrupp bör bildas för delprojektet, den kan t.ex. bestå av nämnda branschgrupp förstärkt med representanter för ett par miljökontor. Det är önskvärt att någon (annan än Miljösamverkans projektledare) kan vara samordnare i projektgruppen. Vid behov bör ersättning till dennes arbetsplats kunna ges från Miljösamverkan för den tid som avsätts. Det kan röra sig om belopp upp till ca 25 000 kr.

Mindre kostnader kan därtill eventuellt åtgå för upptaktsmöten o.dyl. som kan visa sig önskvärda.

2. Inomhusmiljö (Prioritet 1)

Under 1999 distribuerades den handledning som tagits fram i det tidigare projektet Miljösamverkan 98 till miljökontoren. Handledningen presenterades på ett seminarium under hösten, då också kursen Att undersöka inomhusmiljö hölls av SP på Miljösamverkans uppdrag.

Dessa och andra insatser har planerats av Miljösamverkans Projektgrupp inomhusmiljö, som kommer att fortsätta verka under 2000.

Följande ska genomföras under året:

- Lokala utbildningar som riktar sig till brukare och förvaltare samtidigt, kanske för två kommuner per gång. Kurserna ska ha tonvikt på samverkan enligt den modell som vår inomshandleddning förespråkar samtidigt som hälsa, inomhusmiljöfaktorer, drift- och skötselfrågor också tas upp. Miljösamverkans uppgift är att se till att en sådan kurs kan erbjudas, och att "marknadsföra" denna hos länets kommuner.
- Repris av kursen Att undersöka inomhusmiljö, så att flertalet berörda miljöinspektörer m.fl. ska ha möjlighet att gå den.
- Kursdag om faktorer i inomhusmiljön och hälsan. Vilket är kunskapsläget idag? På vilka punkter råder debatt och oklarhet? Etc. Det är en angelägen kurs för miljö-

inspektörerna i första hand, samt för de (större) förvaltare och brukare som har särskilda inommiljöansvariga o.dyl.

Någon tillsynskampanj genomförs *inte* 2000. I stället satsas, genom de lokala utbildningarna, på att handledningens inriktning på samverkan och egenkontroll ska slå igenom. Under 2001 kan det däremot vara rimligt att planera en tillsynskampanj för att säkerställa att inommiljöarbetet fungerar som avsett, att brukare och förvaltare tar sitt ansvar i enlighet med handledningens intentioner och miljöbalkens krav.

Tidsplan: Början av året får ägnas åt planering av insatserna. Målsättningen är att de lokala kurserna ska kunna erbjudas med start under våren, de båda andra kurserna körs så snart det är praktiskt möjligt med hänsyn till de som anlitas att hålla i dem, det kan bli under våren eller till hösten. Under 2001 kan tillsynskampanj bli aktuell.

Resursbehov och kostnader: Behov av särskild samordnare föreligger inte. Projektgrupp inomhusmiljö kan hålla i arbetet. Samtliga kurser beräknas bli självfinansierade genom deltagaravgifter. Endast mindre omkostnader för administration och marknadsföring beräknas uppkomma för Miljösamverkan.

3. Spridning av kemiska bekämpningsmedel (Prioritet 1)

Sedan ett par år finns nya föreskrifter från Naturvårdsverket på detta område. Få kommuner i länet har ännu utövat systematisk tillsyn av dessa regler, men intresset är stort från många miljökontor att göra detta.

Det som behöver göras är att sätta ihop en handledning, som i första hand bör vara inriktad på de areella näringarnas bekämpningsmedelsanvändning, men som också ska informera om övrig användning. Med handledningen som redskap genomförs en tillsynskampanj. Samordningsbehov med annan miljötillsyn på jordbruken ska beaktas.

Tidsplan: Handledningen tas fram februari - april. Tillsynskampanj bedrivs maj - oktober, med en andra omgång under 2001 för de kommuner som inte har möjlighet att delta 2000.

Resursbehov och kostnader: En särskild projektgrupp bör bildas för delprojektet, med representanter för Länsstyrelsen och miljökontor. Det är önskvärt att någon (annan än Miljösamverkans projektledare) kan vara samordnare i projektgruppen. Vid behov bör ersättning till dennes arbetsplats kunna ges från Miljösamverkan för den tid som avsätts. Det kan röra sig om belopp upp till ca 25 000 kr.

Mindre kostnader kan därtill eventuellt åtgå för upptaktsmöten o.dyl. som kan visa sig önskvärda.

4. Tillsynsmetodik (Prioritet 1)

Tillsynsmetodik rangordnades högt av miljökontoren och Länsstyrelsen i enkäten. Många anser alltså att mycket bör kunna göras för att effektivisera tillsynen, och man efterfrågar vägledning till hur. Det bör kunna handla både om mer generella metodfrågor (systemtillsyn och detaljtillsyn, "tillsynspsykologi" etc) som mer konkreta frågor med anknytning till respektive tillsynsområde. Ett av syftena med detta delprojekt är att få igång en diskussion och erfarenhetsutbyte mellan inspektörerna i länet. Kurser och seminarier, samt försök att tillämpa de "nya" kunskaperna i något eller några av de

tillsynsprojekt som denna verksamhetsplan innehåller är exempel på vad arbetet kan innefatta.

Tidsplan: Våren ägnas åt att studera vad som görs på andra håll i landet, varefter en kurs eller seminarium, i egen regi eller genom att en utbildare bjuds in till länet, kan hållas i aug - september 2000. Det kan kanske bli aktuellt att fortsätta delprojektet 2001.

Resursbehov och kostnader: Tills vidare bedöms arbetet kunna skötas av arbetsgruppen och projektledaren och inte dra några särskilda kostnader. En kurs/seminarium bör kunna vara självfinansierad genom deltagaravgifter.

5. Miljöanpassad upphandling (Prioritet 1)

Detta är en ständigt aktuell fråga som kräver kontinuerliga insatser. Med bara en lätt överdrift kan man hävda att praktiskt taget alla beslut och åtgärder också innefattar en upphandling. Miljöhänsyn i upphandlingen är därmed en nyckelfråga på vägen mot ett hållbart samhälle. En projektgrupp MAU (Miljöanpassad upphandling) kom igång under hösten 1999, och har satt samman en *enkät* som kommunernas inköpschefer ska besvara till 15 februari 2000. Enkäten ska ge vägledning till vilket stöd till MAU vi främst bör satsa på. Gruppen har också beslutat försöka ta fram *vägledning till uppföljning av MAU* (ökar andelen inköp med miljöanpassning i en kommun, inom vilka produktområden etc.?).

Ytterligare möjliga insatser som gruppen pekat på är *kvalitetskontroller* (kontrollera att levererade produkter klarar angivna miljökriterier), samverkan mellan kommuner och Region i en *kemikaliegrupp*, som kan göra bedömningar och anvisningar för användning av kemisk-tekniska produkter (rätt produkt för rätt tillfälle, undvika överdosering etc.).

Stöd till länets inköpare i att komma igång att använda det nya nationella inköpsverktyget som tas fram genom EKV-delegationen vid Miljödepartementet är också en uppgift som kan bli aktuellt under året, eller i början av 2001.

Tidsplan: Efter sammanställning av enkätsvar, som beräknas vara klar i mars, får närmare beslut tas i projektgruppen om årets insatser. Delprojektet bör finnas med också kommande år.

Resursbehov och kostnader: Projektgrupp MAU kan fortsätta arbeta 2000, Några kostnader utöver en del utgifter för möten m.m. bedöms inte uppstå.

6. Uppföljning PCB-Fria Fogar (Prioritet 1)

Efter projekt PCB-Fria Fogar i f.d. Älvsborgs län då metoder för inventering och sanering togs fram är uppgiften för miljökontoren att uppmana fastighetsägarna att inventera och sanera sina byggnader på PCB-haltiga fogmassor. Projektgrupp PCB har förberett detta under hösten 1999 och en handledning till miljökontoren har satts ihop och distribuerats. Vid två tillfällen i början av februari 2000 hålls avsparksmöten för att underlätta för miljökontoren att komma igång med uppgiften. Efter beslut i styrgruppen har Miljösamverkan köpt uppgifter från Lantmäteriverket över berörda fastighetsägare (de som har fastigheter med byggnader uppförda eller ombyggda 1956 - 73). Dessa uppgifter skickas till miljökontoren vars arbete därmed ytterligare underlättas.

Eftersom PCB är ett så allvarligt miljögift, och eftersom stora mängder finns i just fogmassor, är det angeläget att samtliga miljökontor i länet deltar i arbetet.

Miljökontoren går ut med uppmaningar till fastighetsägarna under vintern-våren. Under hösten sker successivt granskning av inkomna inventeringar och handlingsplaner, samt påminnelser/förelägganden till dem som inte hört av sig. Under de följande åren ska saneringsanmälningar granskas och inspektioner göras av pågående saneringar.

Tidsplan: Sedan arbetet väl kommit igång är projektgruppens uppgift främst att stötta miljökontoren genom att svara på frågor och informera om möjligheter och svårigheter som det efterhand vinnns erfarenheter av. Miljösamverkans hemsida får här en central roll. Om stöd behöver ges också efter 2000, eller om miljökontoren då kan fortsätta arbetet utan samverkan får bedömas senare. Någon form av uppföljning och resultat-sammanställning bör dock ske kommande år.

Resursbehov och kostnader: Projektgrupp PCB kan fortsätta, projektledaren är sammanställande varför någon särskild ersättning inte behövs för denna uppgift. Det kan uppstå kostnader för deltagande i konferenser för erfarenhetsutbyte med andra län och organisationer, samt för informationsmaterial som det kan uppstå behov av. Säg 10 - 25 000 kr 2000. Dessutom kostnader för fastighetsägaruppgifter som tillhandahålls kommunerna. Beslut att köpa in dessa togs 1999, men räkningen kommer först en bit in på 2000, det handlar om cirka 50 000 kr. Totalt för detta delprojekt således 60 - 75 000 kr.

7. Hälsoskadligt buller på diskotek m.m. (Prioritet 1)

Hörselskador, tinnitus, till följd av högt buller på diskotek, konserter m.m. har uppmärksammats på senare år. Många ungdomar riskerar livslånga hörselskador och det är en angelägen hälsoskyddsfråga att motverka detta. Socialstyrelsen har, med hjälp av bl.a. miljöförvaltningen i Göteborg, gett ut en CD-rom skiva med vägledning till hur man från miljökontoren kan arbeta med dessa frågor.

En tillsynskampanj är lämplig att genomföra. De erfarenheter som denna ger underlättar också den framtida mer kontinuerliga tillsynen.

Tidsplan: En tillsynskampanj planeras och en handledning (byggd på Socialstyrelsens CD) tas fram och en tillsynskampanj genomförs så snart detta är klart. Om möjligt fr.o.m. juli för att kunna inkludera festivalarrangemang o.dyl. under sommaren.

Resursbehov och kostnader: Det blir nödvändigt att be en miljöinspektör med särskilt intresse/kunskaper att hålla i arbetet, med en särskild projektgrupp eller i samråd med arbetsgruppen. Ersättning till samordnarens arbetsplats kan aktualiseras, säg med 15 000 kr. Det kan också finnas behov av att trycka informationsblad som kan delas ut till dem som driver verksamheterna, för säg 20 000 kr.

8. Anmälningssärenden enligt miljöbalken (Prioritet 1)

Till 2000-12-31 ska befintliga miljöfarliga verksamheter som enligt förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är anmälningsskyldiga ha anmält sin verksamhet till tillsynsmyndigheterna, d.v.s. kommunernas miljönämnder. (För nya anmälningsskyldiga verksamheter gäller att de ska anmälas till miljönämnden innan de startas).

Detta innebär att det under 2000 kommer att bli en anhopning av sådana anmälningssärenden på miljökontoren, vilket kan medföra ett betydande merarbete under relativt

kort tid. Miljösamverkan kan stötta och underlätta detta arbete genom att informera kommunerna om blanketter och informationsmaterial till företagen, samt vid behov ta fram eget sådant material. I första hand ska dock material som redan tagits fram av andra sökas och göras tillgängligt för länets miljökontor. Också andra insatser för att stöda arbetet kan aktualiseras.

Tidsplan: Delprojektet har aktualitet endast under 2000. Det bör inledas så snart som möjligt för att miljökontorens arbetsbelastning ska kunna fördelas så jämnt som möjligt över året.

Resursbehov och kostnader: Tills vidare bedöms arbetet kunna skötas av arbetsgruppen och projektledaren och inte dra några särskilda kostnader.

9. Miljösamverkans fortsättning 2001 (Prioritet 1)

Det är viktigt med en bättre framförhållning än hittills: En verksamhetsplan för 2001 bör, i alla fall i sina huvuddrag, vara klar i början av hösten 2000. En enkät till kontaktpersonerna bör därför genomföras i maj.

Styrgruppen bör, så snart den nya kommunförbundsorganisationen i länet blivit klar, vända sig till de tilltänkta huvudmännen för Miljösamverkan 2001 med förfrågan om medverkan och finansiering.

Tidsplan: Efter enkät i maj ska arbetsgruppen lägga fram förslag till verksamhetsplan som styrgruppen kan besluta om under september. Om besked från huvudmännen inte är klart då får ett preliminärt beslut om verksamhetsplan tas.

Resursbehov och kostnader: Sköts inom ordinarie arbets- och styrgrupp och medför inga kostnader.

10.Handledning för kemikalietillsyn (Prioritet 1)

Detta delprojekt hann endast påbörjas under 1999. Det avser en revidering av den handledning som togs fram inom Kemikalieprojekt Älvsborg 1995. Handledningen måste revideras med hänsyn till ny lagstiftning, samtidigt som den kan förenklas vad gäller vissa faktaavsnitt samt konkreta exempel m.m genom att hänvisa till "Handbok i kemikaliehantering" som tagits fram i ett projekt i Östergötland. I huvudsak kommer handledningen endast att bestå av dels en policy avseende krav på förvaring av kemikalier, dels ett antal checklistor för tillsynen. Det är viktigt att en revidering förankras väl i länet så att bedömningar görs likartade i alla kommunerna och av Länsstyrelsen.

Tidsplan: Arbetet måste utföras i början av året, eftersom handledningen bl.a. kommer att vara användbar i delprojekt 1, Tillsyn på verkstadsindustrier.

Resursbehov och kostnader: Arbetet bedöms kunna skötas av arbetsgruppen och projektledaren och inte dra några särskilda kostnader.

11. Mall till policy enskilda avlopp (Prioritet 2)

Delprojektet fanns med 1999 men hanns då inte med. Syftet är att följa utvecklingen på området miljö- och kretsloppsanpassade enskilda avlopp, hålla miljökontoren informerade om denna och när tillräckligt underlag finns sätta ihop en mall som underlag för kommunerna att formulera egna avloppspolicies. Eftersom teknikutveckling och värdering av olika system pågår, bl.a. genom Miljöteknikdelegationen på NUTEK,

kommer det förmodligen dröja innan mer definitiva underlag kan ges. Delprojektet behöver därför pågå ett par år. Under denna tid bör faktasammanställningar i olika delfrågor kunna göras, exempelvis avseende urinseparering. Miljöbalkens betydelse för krav, handläggningsrutiner m.m. bör också kunna belysas inom ramen för detta delprojekt.

Tidsplan: Delprojektet löper under hela året och bör fortsätta 2001 och kanske även därefter.

Resursbehov och kostnader: Det är önskvärt att en särskild projektgrupp kan bildas, med deltagande av miljöinspektörer med särskilt intresse för frågan, alternativt att en enskild inspektör håller i arbetet i samråd med projektledaren och arbetsgruppen. Om någon sammankallande eller annan lägger ner extra mycket tid på arbetet, kan ersättning till dennes arbetsplats bli aktuell. Dock bedöms arbetet under 2000 inte bli så omfattande att detta ska behöva medföra större kostnader än cirka 10 000 kr.

12. Kampanj avvecklingsämne (Prioritet 2)

Delprojektet fanns med 1999 men hanns då inte med. I de nationella miljömålen finns kriterier för ämnen som av miljöskäl bör avvecklas. Sådana avvecklingsämnen finns också namngivna i olika dokument från centrala myndigheter.

En kampanj i länet runt ett avvecklingsämne kunde vara intressant och ge stor miljönytta. Den kan innefatta flera moment såsom inventering, tillsyn, rådgivning och information. Delprojektet bör pågå under flera år, med ett ämne/ämnesgrupp per år.

Tidsplan: Under 2000 bör planering för insatser genomföras, och en kampanj runt det första avvecklingsämnet bedrivs 2001.

Resursbehov och kostnader: Arbetet bör, i alla fall inledningsvis, kunna handhas utan någon särskild projektgrupp. Det är naturligtvis viktigt att arbetsgruppen och projektledaren samråder med de inom och utom länet som har särskilda kunskaper på området. Några särskilda kostnader bedöms inte uppkomma under 2000.

13. Efarenhetsåterföring miljöbalken (Prioritet 2)

Miljökontoren rankade denna fråga högt i enkäten. Några har dock påpekat att det kan vara väl tidigt att ha med den redan under 2000. Men det finns säkert behov av vägledning, diskussion och stöd när det gäller tillämpningen av miljöbalken redan nu. Eftersom det är en ung lagstiftning kommer hela tiden nya frågeställningar om tolkning och tillämpning upp. Successivt kommer också rättsfall som blir vägledande för detta.

Miljösamverkan kan ha en beredskap för att medverka med stöd i detta avseende, t.ex. att sprida information, medverka till kurser och seminarier m.m. Det är dock inte säkert att Miljösamverkan ska vara huvudman själv för detta i länet.

Tidsplan: I de fall seminarier eller dylikt ordnas bör de ligga mot slutet av året eller under 2001. Diskussioner i arbetsgruppen, och med kommunförbunden m.fl. tidigare under året får avgöra vad som ska göras och när.

Resursbehov och kostnader: Tills vidare bedöms arbetet kunna skötas av arbetsgruppen och projektledaren och inte dra några särskilda kostnader.

14. Flamskyddspolicy (Prioritet 2)

Många flamskyddsmedel innebär allvarliga hälso- och miljörisker. Inom Miljösamverkan Älvsborg togs en skrift fram som underlag för kommunerna att arbeta fram egna flamskyddspolicies, med syftet att så långt möjligt kunna undvika farliga flamskyddsmedel.

Arbetet med att införa sådana policies är inte avslutat i f.d. Älvsborgskommunerna och torde för övriga kommuner i länet i huvudsak vara en ny fråga.

Miljösamverkans uppgift kan inskränka sig till att informera kommunerna om skriften och uppmana dem att arbeta fram egna policies. Vid behov kan en nytryckning av skriften genomföras.

Tidsplan: Ett brev som informerar om frågan kan gå ut i början av året.

Resursbehov och kostnader: Delprojektet bedöms inte medföra nämnvärda arbetsinsatser för projektledaren eller arbetsgruppen. Om nytryck behöver göras kan det kosta några tusenlappar, säg 5000 kr.

15. Uppföljning av vedeldningspolicyn (Prioritet 2)

I ett länsgemensamt projekt som genomfördes innan Miljösamverkan Västra Götaland togs ett förslag till kommunal vedeldningspolicy fram. Under hösten 1999 har alla miljökontor fått policyförslaget, och har nu, med detta förslag som underlag, att ta upp frågan i den egna kommunen om att besluta om en policy.

En uppföljning av hur detta arbete går kan göras genom en enkel enkät. Frågor som då också kan tas upp är kopplingen mellan policyn, kommunal energiplan, översiktsplan och miljömål.

Tidsplan: En enkät genomförs i slutet av 2000.

Resursbehov och kostnader: Förhoppningsvis kan den projektgrupp som ursprungligen arbetade med vedeldningsprojektet återsamlas för att genomföra enkäten. Med stöd från Miljösamverkans projektledare och arbetsgrupp ska arbetet inte behöva bli så omfattande att ekonomisk ersättning är motiverad.

Information

Förutom att flera delprojekt i sig innebär informationsinsatser ska Miljösamverkan se till att deltagare och andra berörda hålls informerade om vad som görs i projektarbetet. Miljösamverkan kan också informera om olika initiativ som tas runt om i länet utan att dessa behöver ha ett direkt samband med något delprojekt.

De informationskanaler som kommer att användas är främst

- Direktinformation till projektets kontaktpersoner, i första hand via e-post.
- Nyhetsbladet MVG som sprids till en vidare krets i länet.
- En fyllig och lättnavigerad webbplats på Internet
- Möten för alla kontaktpersoner och andra berörda hålls minst en, helst två gånger under året. Mötena är tillfällen för ömsesidig information och diskussion om ge-

nomförda, pågående och planerade projekt. Mötena kan eventuellt ingå som delar av och samordnas med de tillsynsmöten och liknande som Länsstyrelsen kallar till.

- Projektledaren bör försöka träffa så många miljökontor m.fl. som möjligt. Detta får ske genom att komma ut på träffar med mindre grupper runt om i länet eftersom besök på varje enskild förvaltning inte är realistiskt.

Inför 2001

Under 2001 blir det, under förutsättning att huvudmännen beslutar att Miljösamverkan ska fortsätta, aktuellt med ytterligare insatser i följande delprojekt:

- Tillsyn på verkstadsindustrier (inspektioner utförs av de miljökontor som önskar delta men inte hunnit med detta 2000, för projektledningen sammanställning och utvärdering)
- Spridning av kemiska bekämpningsmedel (som föregående)
- Miljöanpassad upphandling (kontinuerligt behov av insatser)
- Mall till policy enskilda avlopp (konkreta resultat kan inte nås redan 2000)
- Kampanj avvecklingsämne (blir operativt först 2001, 2000 ägnas åt planering)

Kanske bör arbetet också fortsätta i delprojekt

- Inomhusmiljö (eventuellt tillsynskampanj)
- Tillsynsmetodik (fortsatt erfarenhetsutbyte, utbildning)
- Uppföljning av PCB-Fria Fogar (miljökontorens arbete fortsätter flera år, behovet av stöd från Miljösamverkan kanske inte är lika stort längre)
- Erfarenhetsåterföring miljöbalken (fortsatt erfarenhetsutbyte, utbildning)

Tillkommande delprojekt kommer att framkomma genom den enkät och de diskussioner som genomförs under 2000.

Under arbetet med att ta fram årets verksamhetsplan har bl.a. följande delprojekt bedömts intressanta men inte kunnat få plats, eller av andra skäl bedömts som lämpligare att ta med först senare:

- Systemtillsyn i detaljhandeln, kemiska produkter
- Tillsyn hygienlokaler
- Avfall - källsortering - producentansvar

Bilaga till verksamhetsplan 2000 för Miljösamverkan Västra Götaland

Projektledarens arbetsuppgifter

Projektledaren har främst följande arbetsuppgifter:

- Föredragande och sekreterare i styrgruppen
- Sammanställande och sekreterare i arbetsgruppen
- Redaktör för nyhetsbladet och för projektets hemsida på Internet (också andra medverkande i projektet bidrar med material till nyhetsblad och hemsida)
- Fortlöpande hålla kontakt och utbyta information och synpunkter med kontaktpersonerna och andra medverkande. Detta sker bl.a. via grupp-e-post och skrivelser, och genom direkta kontakter med enskilda kontaktpersoner och andra berörda, och i viss utsträckning också genom besök ute på miljökontor m.m.
- Ansvara för och hålla i informations- och diskussionsmöten ute i länet för de medverkande.
- Informera om Miljösamverkan, bl.a. på kurser och möten som anordnas av andra.
- Närmare planlägga de delprojekt som verksamhetsplanen omfattar.
- Utarbeta informationsmaterial, handledningar och annat material som behövs för att genomföra de olika delprojekten.
- Samordna och bistå med granskning och synpunkter när uppgifter att ta fram material enligt föregående punkt läggs ut på kontaktpersoner eller andra ute i länet.
- Med stöd av miljösekretariatets kansli tillse att informationsmaterial, handledningar m.m. distribueras till kontaktpersoner och andra berörda.
- Följa upp genomförande av olika delprojekt och sammanställa resultat och utvärderingar.
- Med stöd av miljösekretariatets kansli följa projektets ekonomi.
- Medverka i planering och förberedelser för fortsatt miljösamverkan efter 2000.

Arbetsgruppens uppgifter

Hela arbetsgruppen eller medlemmar i gruppen medverkar i genomförandet av flertalet av projektledarens arbetsuppgifter. Särskilt bör dock följande uppgifter för arbetsgruppen framhållas:

- Tillsammans med projektledaren ta de beslut som kan behövas om genomförande av olika delprojekt m.m.
- Granska och godkänna handledningar och annat viktigare material innan det skickas ut.